

ISSN 0027–8084
УДК 808.61./62

ИНСТИТУТ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК САНУ

НАШ ЈЕЗИК

XXXVIII/3-4

БЕОГРАД
2017

МАРИНА Љ. СПАСОЈЕВИЋ*
(Институт за српски језик САНУ,
Београд)**

Оригинални научни рад
Примљен 22. новембра 2017. г.
Прихваћен 22. децембра 2017. г.

ВИДСКИ ПОРТРЕТ ГЛАГОЛА *ВЕЗАТИ* У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ

У овом раду се разматра вид глагола *везати*. Указује се на то да је овај глагол двовидски у већини својих значења на основу грађе из дескриптивних речника савременог српског језика (пре свега РСАНУ). Језички осећај савремених говорника да је глагол *везати* само свршеног вида потпомогнут је чињеницом да се он повезује са глаголом *везивати* као несвршеним у видски пар. Тиме се слаби имперфективна видска вредност глагола *везати*, јер *везивати*, као њен конкурент, преузима улогу имперфективне видске вредности првог глагола. Ипак, грађа показује да су потврде за несвршени вид и даље заступљене у савременом српском језику и да се он може сматрати двовидским глаголом.

Кључне речи: глаголски вид, двовидски глаголи, глагол *везати*.

Наводећи потврде за двовидске глаголе, у српским граматикама и приручницима обично се посеже за глаголима *видети*, *чути* и сл., и готово неизоставно се упућује на глаголе са основама страног порекла на *-ирати*, *-исати* и *-овати*. Међутим, анализирајући, рецимо, однос вида и семантике глагола *видети*, показано је да је овај глагол двовидски само у појединим семантичким реализацијама (Спасојевић 2017), што важи и за глагол *чути*, а ни глаголи страног

* marina.spasojevic@isj.sanu.ac.rs

** Овај рад је настао у оквиру пројекта *Лингвистичка истраживања савременог српског књижевних језика и израда Речника српскохрватског књижевних и народних језика САНУ* (бр. 178009), који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

порекла са наведеним творбеним уобличењима не морају нужно бити двовидски, већ се њихов вид често диференцира у зависности од семантике, нпр. *ликвидира̄ӣи* свр., *масира̄ӣи* несвр. итд. (Спасојевић 2015). Овом приликом пажњу ћемо усмерити на вид глагола *веза̄ӣи*, који се на први поглед код савремених говорника српског језика доживљава као свршени, имајући у виду постојање и улогу глагола не-свршеног вида *везива̄ӣи*. Међутим, према дескриптивним речницима савременог српског језика и грађи у њима, посматрани глагол би се могао придружити глаголима којима се илуструју двовидски глаголи. Такође, указаћемо на још неке видске особености које карактеришу овај глагол у саодносy са префиксираним дериватима.

Најпре је Вук у Рјечнику глагол *веза̄ӣи* одредио као двовидски. То је недвосмислено потврдио и историјски речник српскога језика РЈАЗУ, додајући напомену да ће пред примерима са перфективним глаголом стајати квалификатор pf. Дескриптивни речници савременог српског језика РСАНУ и РМС, такође, глагол *веза̄ӣи* квалификују као двовидски (с тим што РСАНУ у заглављу речничког чланка наводи и као несвршени парњак *везива̄ӣи*). Но, у својој студији о двовидским глаголима Ирена Грицкат (1957–1958: 70) сматра да се његова двовидност своди на перфективност у савременом српском језику. То колебање у видском потенцијалу региструју новија лексикографска остварења. Тако је у ОРСЈ несвршени вид наведен као секундарни – (не)свр., као и у РСЈ – свр. (несвр.).

Како овај глагол има веома развијену полисемантичку структуру, која укључује различите стилски маркиране семантичке реализације, на основу његове обраде у тезаурусном Речнику САНУ испитаћемо везу вида и значења, узевши у обзир и новију грађу из ЕК, као и примере из разговорног језика.

Метајезик лексикографске дефиниције, тј. употреба глагола оба вида исте семантичке вредности и примери у којима се глагол *веза̄ӣи* реализује као свршен и као несвршен потврђују његову двовидност кроз читаву полисемантичку структуру:¹

’(на)правити чвор, омчу на нечему и сл.; причврстити, причвршћивати’: Ипак, само после неколико недеља, Морисон је већ *везао* (= *завезао*, свр.) светлу машну на бели оковратник да би се ... одвезао на заседање перова! (Густинчић Ј., Пол. 1959, 16634/8). За тим крајеве конца ... стегнути па *веза̄ӣи* (= *завеза-*

¹ Овде наводимо избор примера из РСАНУ и ЕК. За примере из РСАНУ користимо скраћенице установљене за овај речник (уп. књ. XIX). У заградама дајемо парафразу синонимним глаголом/глаголима ради интерпретације видске вредности посматраног глагола.

ти, свр.) на замку (Спасић Д. 3, 371). Маказице је *везала* (= *завезала, њричврстила, свр.*) дугачким канапом о заглавље кревета (Киш Д., *Ното roeticus*, ЕК) : Во се *веже* (= *везује, њричврстијује, несвр.*) за рогове, а чоек за језик (НПосл Вук). Једна рубље пере, | Једна *веже* (= *везује, несвр.*) уже (Пол. 1960, 16670/11). Обилазио је око камиона и наређивао како треба ствари *везати* (= *везивати, њричврстивати, несвр.*) (Требјешанин Ж., ЕК).

'повез(ив)ати, свез(ив)ати, увез(ив)ати и сл.': Више [пара] нема! *Везао сам* (= *свезао, стиѐао сам, свр.*) кесу (Никол. Д., XX век 1939, 243). Косом су јој *везали* (= *свезали, свр.*) браду да се не смеје (Павић М., ЕК) : Још као дијете од десет година у винограду *веже* (= *њовезује, несвр.*), плијеву (Игњ. Ј. 3, 82). Имала је мала уста и скоро неприметне усне. *Везући* (= *везујући, увезујући, несвр.*) косу у кратки репић, доња избачена вилица још [јој] је више долазила до изражаја (Пол. 26. 2, 2005, ЕК).

'спутати, спутавати везивањем': Није био успео да се ишчупа из чаршава којим су га *везали* (= *су свезали, свр.*) (Пол. 1959, 16617/11). Своје псе *везасмо* (= *завезасмо, свр.*) (Савић М., ЕК). *Везаше* (= *завезаше, свр.*) им руке и ноге (Давид Ф., ЕК) : Кад почну *везати* (= *несвр.*) мога оца, види он шта ће бити (Нен. М. 2, 66).

'(у)коричити': Оба су протокола *везана* (= *су њовезана, укоричена, свр.*), и учитељ треба да их држи чисто у школском орману (Мил. М. Ђ. 10, 55) : А сад како сам примио ... векслу, исплатио сам га, и књиге већ *вежу* (= *њовезују, кориче, несвр.*) (Вук 12, 657).

'спојити, спајати': Алихоца гледа ... како се усправише прво две греде, а затим како се испе један бркат резервиста и *веза* (= *сјоји, њовеза, свр.*) их трећом (Андрић 7, 320). Има изгледа да ће се у скорој будућности ... *везати* (= *ће се сјојити, њовезати, свр.*) [железницом] Дунав с јадранским морем (Јов. Л. 1, 22) : Па се и његова ... мисао исто тако распрсне ... и он је послјије с муком враћа и *веже* (= *сјаја, њовезује, несвр.*) (Ћоп. 5, 184). Са комшијом нас *веже* (= *сјаја, њовезује, несвр.*) капицик (Ред.).

'(за нешто) управити, управљати': *Вежисти* (= *ујеришти, свр.*) ватру за коту 507 (Ред.) : Обележена тачка ... је предмет, који бира командант ... било да се за њу *веже* (= *ујравља, несвр.*) сноп батерије, или да се од ње врши мерење (Мин. в. 25, 16).

'(у)кочити': Слутња на зло *везала* (= 1. *завезала, укочила, свр.*; 2. *везивала, кочила, несвр.*) му вилице (Невес. 1, 53). Гадне су ... оне сирене, њихово завијање ... људима *веже* (= 1. *завезе, укочи, свр.*; 2. *везује, кочи, несвр.*) и руке и ноге, само унезверено гледају (Рист. Мил., Књиж. 2, 132).

’привући, привлачити’: Кикић одједном бљесне, оживи и ... *веже* (= *йривуче, свр.*) нас за свој објекат (Селим., Кик. 1, 52) : Осећало [се] да га та материја *није* интимније *везала* (= 1. *није йривукла, свр.*; 2. *није йривлачила, несвр.*) (Чолић М., Пол. 1960, 16836/9).

’обавез(ив)ати, принудити, принуђавати’: За то је од преке потребе, да сопственик *веже* (= *обавеже, свр.*) закупца уговором (Мијок. 1, 49) : Племићи [су] држали да реч задана сељаку не *веже* (= *обавезује, несвр.*), као ни псу (СК 1940, 128/10). Пређе на новије дужнике, те њих поче „*везати*“ (= *обавезивати, несвр.*) обвезницама (Ћор. С. 9, 463).

’уговорити, уговарати’: Султан и Свети Патрика у Цариграду су овако *везали* (= *су ујоворили, свр.*) (Бож. Г. 1, 66). Милошу предложи ... да се скупи више кнезова из народа и дођу везиру, да мир *вежу* (= *ујоворе, свр.*) (Вукић. М. 5, 90) : Нешто Стака глави са Турцима, | ... Нешто *веже* (= *ујовара, несвр.*) (НП, БВ 1913, 142).

’спојити, спајати каквом духовном везом, осећањем’: Можда је већ тада ... начињен пројект да се српски двор још тешње *веже* (= *йовеже, свр.*) с латинским царем Робертом (Радон. Ј. 7, 95) : С другима [новелама] је *вежу* (= *йовезују, несвр.*) неке заједничке слабости које су резултат пишчева манира (Селим., Кик. 1, 57). Уз њега нужно *вежем* (= *везујем, несвр.*) доживљај овог простора (НИН, 27. 6. 2002, ЕК).

’(за нешто) ставити, стављати у одређено време, раздобље, место, крај и сл.’: Поједини ... књижевни историчари покушали су да ову песму [„Евгеније Оњегин“] *вежу* (= *сџаве у везу, свр.*) за горке и тамне поеме Бајрона (Глиг., Књиж. 4, 200) : Најпослије ћемо изнијети ... она казивања која *се вежу* (= *се сџављају у важније йодине, несвр.*) за важније године и она која се рачунају по генерацијама (Дед. Ј. 3, 159).

’заметнути, заметати плод, родити, рађати (о воћкама)’: Шљиве, сем оне, које су од града пострадале, добро *су везале* (= *су замейнуле, свр.*) (ЦГл 1896, 101) : Јабукe не *вежу* (= *земећу, рађају, несвр.*) сваке године (Ред.).

’задржа(ва)ти (мокраћу)’: Путем иду три Марије. Једна вели: *вежи* (= 1. *задржи, свр.*; 2. *задржавај, несвр.*) воду, друга вели: *дријеши* воду (Дуч. С. 1, 539).²

² Пример са глаголом свршеног вида *дрешити* омогућава исту видску интерпретацију глагола *везати*.

Такође глагол *везати* у научној терминологији има оба вида, што нам потврђује његова употреба у текстовима из области математике, физике, хемије и сл.

’мат. саставити, састављати цртом тачке у равни; спојити, спајати’: Обилазећи круг у једном и истом смислу *вежимо* (= *йовежимо*, *сйојимо*, *свр.*) буди коју подеону тачку „А” са „а”-ом испред ње (Неш. 5, 231) : Описујемо кружницу *вежући* (= *йовезујући*, *сјајајући*, *несвр.*) обележене тачке (Ред.).

’физ. упи(ја)ти, (по)трошити’: Кад се у епрувету пуну угљен-диоксида и изврнуту у живу унесе комадић угљена, он *веже* (= 1. *уијје*, *свр.*; 2. *уија*, *несвр.*) за себе угљен-диоксид и жива испуни епрувету (Ред.). Грам леда приликом топљења *веже* (= 1. *йоироши*, *свр.*; 2. *ироши*, *несвр.*) 80 грам-калорија (Ред.).

Могућност двовидске реализације важи и за рефлексивне форме, што потврђују следећи примери:

’завезати се, везивати се, причврстити се, причвршћивати се’: Авион се спушта. *Вежиће се* (= *завежиће се*, *йричврстиће се*, *свр.*) за седиште! (Ред.) : Вредни неки Турци! ... Ево, сами *се вежу* (= *се везују*, *несвр.*)! (Весел. 6, 263).

’спојити се, спајати се међусобно или с нечим, припојити се, припојавати се некоме, нечему’: Ови одреди ... *везали би се* патролима (= *йрипојили би се*, *свр.*) (Ђурић Д. 1, 372). У току ноћи ... *везали се* (= *йрипојили се*, *свр.*) облаци за планине, а по небу међу собом (Андрић 7, 345) : Једна јој грана иде преко драгоманског брда ... а отуд *се* даље преко Витоша са Родопом *веже* (= *сјаја се*, *несвр.*) (Панч. 9, 1). Тешић је ... свјесно градио чланковити стих према Дису и тужбаличкој традицији, бирајући за чланак петосложне одсјечке умјесто четворосложених, *вежући се* (= *везујући се*, *несвр.*) тако за традицију симетричног (лирског) десетерца (Политикин културни додатак 2001, ЕК).

’задржа(ва)ти се (о очима, погледу)’: Преко воље очи ми *се везале* (= 1. *се йривезале*, *свр.*; 2. *се везивале*, *несвр.*) за њега, за тога убојицу (Вукић. И. 1, 185). Са овог места поглед *се* човеку и нехотице *веже* (= 1. *се йривеже*, *свр.*; 2. *се йривезује*, *несвр.*) за величанствену планину (Ред.).

’(у)кочити се’: Језик ми *се био везао* (= *се био завезао*, *свр.*) и мисли се олениле (Живад. 6, 39) : Док идем на испит, *вежу ми се* (= *везују*, *несвр.*) ноге.

’ограничити се, ограничавати се на нешто’: Са годинама и бољешћу човек *се све више веже* (= *везује се*, *несвр.*) за кућу, па скоро и престане излазити (Ред.) : Али што *се* [метод] више *веже* (=

везује се, ораничава, несвр.) за тај један [предмет], тим мање може пристати и за друге (Шапч. 3, 74).

’обавез(ив)ати се’: Ипак не требаш да *се вежеш* (= 1. *се зближиш, свр.*; 2. *се зближаваш, несвр.*) одвише (Нех. 1, 6).

’надовез(ив)ати се’: Чекао је да Марко заврши да *се веже* (= *се надовеже, свр.*) за његову причу.

’задржа(ва)ти се (о мокраћи)’: *Везала му се* (= 1. *задржала се, свр.*; 2. *задржавала се, несвр.*) вода (Батут 1, под вода) : Кверулантска параноја ... настаје такође сличним знаковима *вежући се* (= *надовезујући се, несвр.*) на један сукоб (Поп. Добр. 1, 379).

’хем. сјединити (се), сједињавати (се)’: Мора [се] киселина најпре „*везајти*“ (= *сјединити, свр.*), па онда поново препецати (СБ 1938, 3/4). Супер-фосфат ... и калијев хлорид растурају се ... на месец дана пре сетве, како би имали времена да *се* пре клијања усева *вежу* (= *сједине се, свр.*) за земљу (Лоз. 3, 13). Свака киселина у вину лакше *се веже* (= 1. *се сједињава, несвр.*; 2. *се сједини, свр.*) но сирћетна (Сав. М. 1, 104).

Употреба само свршеног вида код *везајти* може се приметити у неколико семантичких реализација у нереклексивној и рефлексивној форми, иако су оне представљене као двовидске. То су најпре стилски и територијално маркиране семантичке реализације, везане за обичаје и веровања, празноверје.

’омађијати’: *Везала* га бештија, па иде сиромаш човек за њом као луд (Банат, Лот.). Има ли ... баба или травара, који су на гласу „да могу човека“ *везајти*, или да могу „учинити“ да он мора сам до извесне жене доћи? (Ђорђ. Вл. и Вал., СА 1874, 282). Да простите, *везала* га (Банат, Лот.).

’пренети се (о мађијама)’: „*Везало* му *се* од мечке“ (= *дошло је, свр.*), каже се за онога који се родио са неком мечком у истом месецу, па мора и умрети у истом месецу у коме она цркне (Сврљиг и Пирот, Васил.).

Такође, за рефлексивно значење из РСАНУ ’ступити, ступати у брак, (о)женити се, уда(ва)ти се’ примери показују да је употреба несвршеног вида ретка. Први пример једино дозвољава супституцију овог глагола глаголима несвршеног вида, али не убедљиву.

Он беше у оној доби младости ... кад је младића страх да *се веже* (= 1. *сйуји* у брак, *се ожени, свр.*; 2. *сйуија* у брак, *жени се, несвр.?*) (Г–Г 2, 16). Није [*се*] оженио, *није везао* (= *сйујио* у брак, *свр.*) (као што говораше), већ и даље остао оно што је био. Саџ (Станк. Б. 2, 82). А ви сте ме салетели да *се вежем* (= *сйујим* у брак, *оженим се, свр.*) и да вучем терет кроз цео живот (Јанк. Мил. 1, 157).

У изразу *везати лаву (себи)* 'оженити се, удати се', глагол има перфективни вид, а и израз је протумачен глаголима тога вида.

Похитах да се оженим, једно с тога да *вежем себи лаву*; друго, да нађем кући чобана (Љуб. 3, 48). Само кад је *везала лаву!* Сад нек ради што хоће! (Ред.).

Употреба глагола *везати* у изразима такође показује могућност његове употребе и као глагола свршеног и као глагола несвршеног вида. Али, има и израза који имплицирају само један вид, што не значи да се смањује његов видски потенцијал. Тако је свршени вид глагола *везати* уочљив код израза *бити везан* (= *завезан, њривезан, свр.*) за *јосиље* 'лежати болестан', *бити везаних* (= *завезаних, свр.*) руку 'немати слободу одлучивања, поступања; не моћи вршити одређену акцију', али идиоматизација је омогућила да израз у квалификативном значењу имплицира трајање. У изразима (*једва, њешко, некако*) *везати крај с крајем, везати лико на узицу, везати лику за ојуцу, везати лик с ојуцом* 'мучно, тешко живети, натезати с новцем (са издржавањем)' глагол се може тумачити као двовидски (уп. *сасиавити, сасиављати, сијити, сијати крај с крајем; њовезати, њовезивати нешто с нечим* и сл.), али израз такође упућује на трајање.

За остале, који су још *везани за јосиље*, даваће клоновни ... шаљив програм (Радић Д. 3, 17). Скадарски паша, и сувише заузет покретом у Црној Гори ... *био је везаних руку* према плачкашима (Том. Јов. 1, 163). Осман-ага Вилић утањо, па код куће *једва веже крај с крајем* (Хумо 3, 161). И раније ... Демировљани су *њешко везали крај с крајем* (Њоп. 12, 718). *Веже лико на узицу* (једва живи којекако) (НПосл Вук). Неки од њих [сељака-књижевника] принуђени су да чак иду и у надницу, а и остали ... „*вежу лику за ојуцу*“ (Тешић М., Разв. 1938, 305).

Перфективност код овог глагола је видљива у изразима *везати чалму* 'потурчити се, преврнути вером', *везати чвор* 'пропасти, свршити своје', *везати чвор нечеја, на нечему* 'замрсити нешто, направити заплет у нечему.

Не бих му остао да контроманцирам, да бих морао *чалму везати* па кроз Београд проћи (Нен. М. 2, 76). Шта ти прича онај лопов Ђорђе? Он, изгледа, *везао чвор* (Никол. Д. 1, 53). Да се није оно догодило што је *везало чвор на њихову односу*, сигурно се сутра не би ни сетио да ли је била плава или гарава (Петр. В. 5, 62).

На основу обимне грађе коју доносе дескриптивни речници, нарочито РСАНУ, и у ЕК потврђена су оба вида код глагола *везати* у већини значења, како у онима која означавају конкретну активност

или остварење, тако и у оним значењима која су се различитим механизмима полисемије развила у она која означавају апстрактне ситуације. У актуелном тренутку, могло би се рећи, глагол *веза̄ӣи* управо показује превирање, тј. специјализацију вида, очито у правцу перфективности, али грађа показује да се он и те како реализује као несвршени глагол.³ Такву видску вредност обавезно задржава у исказивању хабитуалних, квалификативних и сл. ситуација. Такође, употреба глагола *веза̄ӣи* као допуне фазном глаголу *йочейи* (*йоче веза̄ӣи*) није уобичајена, али је у грађи регистрована у примерима из 19. века.

У језичком развоју, промене вида које подразумевају и специјализацију вида код двовидских глагола нису необичне (Грицкат 1957–1958: 94–95). Ову специјализацију вида могуће је објаснити, такође, аспектолошком појавом – видским парњаштвом. Наиме, улогу исказивања несвршеног вида данас је преузео глагол *везива̄ӣи*, који са перфективном вредношћу глагола *веза̄ӣи* образује видски пар, чиме се слаби имперфективна видска вредност глагола *веза̄ӣи* и на тај начин се неутралише двовидност код овог глагола. Веза *свршени ілаіол* – *несвршени ілаіол насіао секундарном имперфектизацијом*, као *веза̄ӣи–везива̄ӣи*, представља типичан видски парњак, где се разлика међу лексемама састоји само у граматичком – видском а не лексичком значењу (уп. Грицкат 1984–1985) и тиме се може објаснити тенденција престојавања или преквалификације глагола *веза̄ӣи* у свршене глаголе, тј. тенденција његове видске специјализације. Конкурентнији је свакако члан који има и формално обележје, у овом случају морфемско уобличење *-ива̄ӣи*, од оног који истовремено истом формом покрива два вида. С друге стране, иако су учестали и видски парови које образује имперфективна видска вредност глагола *веза̄ӣи* и префиксирани глаголи: *веза̄ӣи–завеза̄ӣи*, *веза̄ӣи–йовеза̄ӣи*, *веза̄ӣи–свеза̄ӣи*, *веза̄ӣи–увеза̄ӣи* и сл., у тим случајевима није реч о изражавању искључиво видске опозиције, као у *веза̄ӣи–везива̄ӣи*, већ о исказивању и резултативности, дистрибутивности и других акционалних значења итд., те бројност ових парова, по свој прилици, нема утицаја на очување и учвршћивање несвршене видске вредности глагола *веза̄ӣи*. У конкуренцији на релацији видски пар који чине имперфективна видска вредност глагола *веза̄ӣи* и неки префиксирани глагол и видски пар који чини перфективна видска вредност глагола *веза̄ӣи* и имперфективни глагол *везива̄ӣи* настао секундарном имперфективизацијом, директнија видска опозиција видљивија је у другом пару, јер је *-ива̄ӣи* искључиво носилац аспекатског значења. По

³ За прецизно исказивање односа реализације свршеног или несвршеног вида код овог глагола била би неопходна статистичка испитивања.

свему судећи, то може бити узрок за постепено потискивање глагола *везати* несвршеног вида. Ипак, анализирана грађа показује да се глагол *везати* несумњиво може сматрати двовидским глаголом и даље (изузев у неким значењима) ако узмемо у обзир развојну перспективу српског књижевног језика на Вуковој основици, што је видљиво у примарном и њему блиским значењима.

ЛИТЕРАТУРА И ИЗВОРИ

- Вук, Рј(ечник): *Српски рјечник исцумачен њемачкијем и латинскијем ријечима*, скупио га и на свијет издао Вук Стеф. Карацић, четврто државно издање, Државна штампарија Краљевине Србије, Београд, 1935.
- Грицкат 1957–1958: Ирена Грицкат, О неким видским особеностима српскохрватског глагола, *Јужнословенски филолоџ XXII*, Београд, 65–130.
- Грицкат 1984–1985: Ирена Грицкат, Одлике глаголског видског парњаштва као семантички индикатори, *Зборник Маџице српске за филолоџију и лингвистику XXVII–XXVIII*, Нови Сад, 197–203.
- ЕК: *Korpus savremenog srpskog jezika*, Beograd: Matematički fakultet, <http://korpus.matf.bg.ac.rs>.
- ОРСЈ: Мирослав Николић, *Обраћени речник српскога језика*, Београд: Институт за српски језик САНУ, Палчић – Нови Сад: Матица српска, 2000.
- РЈАЗУ: *Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, I–XXIII, Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1880–1976.
- РМС: *Речник српскохрватскога књижевног језика*, I–VI, Нови Сад: Матица српска 1967–1976.
- РСАНУ: *Речник српскохрватског књижевног и народног језика*, I–XIX, Београд: Српска академија наука и уметности, Институт за српски језик САНУ, 1959–.
- РСЈ: *Речник српскога језика*, Нови Сад: Матица српска, 2007.
- Спасојевић 2015: Марина Спасојевић, *Двовидски глаголи у савременом српском језику*, необјављена докторска дисертација одбрањена на Филолошком факултету Универзитета у Београду.
- Спасојевић 2017: Марина Спасојевић, Глагол *видети* кроз векове: о значају и потреби изучавања глаголског вида на дијахроној и синхроној равни, у: Гордана Јовановић (ур.), *Средњи век у српској науци, историји, књижевности и уметности VIII*, Дани српскога духовног преображења XXIV, Деспотовац: Народна библиотека

„Ресавска школа“ – Београд: Институт за српски језик САНУ, 2017, 199–212.

Марина Л. Спасоевич

ВИДОВОЙ ПОРТРЕТ ГЛАГОЛА *ВЕЗАТИ* В СЕРБСКОМ ЯЗЫКЕ

Резюме

В настоящей работе рассматривается вид глагола *веза̑ти*. Указывается на то, что этот глагол двувидовой в большинстве своих значений на основании материала дескриптивных словарей современного сербского языка. Языковое чутье современных носителей языка, согласно которому глагол *веза̑ти* имеет только совершенный вид поддерживает факт, что он связывается с глаголом *везива̑ти* как несовершенным в видовую пару. Таким способом слабеет имперфективное видовое значение глагола *веза̑ти* поскольку *везива̑ти*, как его конкурент, берет на себя роль имперфективного видового значения этого глагола. Тем не менее материал показывает, что подтверждения несовершенного вида все еще имеются в современном сербском языке и что его можно считать двувидовым глаголом.

Ключевые слова: глагольный вид, двувидовые глаголы, глагол *веза̑ти*.